

Alkoholik v delovnem okolju

Alkoholizem ocenjujemo kot množični družbeni pojav, kar potrjujejo tudi naslednje ugotovitve: 10 odstotkov izostankov z dela je zaradi alkoholizma; 20 odstotkov delavcev v industriji ima zaradi alkohola neposredne težave pri delu. Alkoholik dva meseca na leto izostane z dela in tako gre v državi v izgubo na leto 1.800.000 delovnih mesecev, v ŠRS pa 160.000 delovnih mesecev. Alkoholik dela 10 let manj zaradi invalidnosti. Tretjino nesreč pri delu s smrtnim izidom ali hujšo telesno poškodbo in večje število prometnih nesreč, pripisujemo alkoholizmu. V Sloveniji je okoli deset tisoč družin, v katerih se pojavlja alkoholizem z dramatičnimi posledicami.

Delovno okolje ima poleg družine osrednji pomen v življenju sodobnega človeka, saj tretjino dneva preživimo v službi in zato nikakor ne bi smeli mimo delovnega okolja, ko razmišljamo o alkoholizmu.

V nekem podjetju so raziskovali, kako je alkohol razširjen med delavci in kakšne posledice ima na delovno sposobnost in proizvodnjo. Ugotovili so, da je med moškimi delavci, ki so stari 20 do 50 let, 21 odstotkov alkoholikov, nadaljnjih 17 odstotkov pa jih prekomerno pije. Lahko se zamislimo nad temi številkami in motili bi se, če bi mislili, da je samo v omenjenem podjetju tako.

Močno ovirana sposobnost dela

Alkoholiki napravijo v delovni organizaciji veliko izgube in škode. Kdo si upa trditi, da lahko alkoholik dela enako zavzeto, uspešno in natančno kot nealkoholik, da je lahko enako odgovoren za sredstva, imetje in orodje, da je lahko prav tako discipliniran in vesten in da lahko enako pazi na varnost pri delu kot tizen delavec.

Mnogi zdravljenji pripovedujejo, kako delovno okolje pogosto nehoti pospešuje alkoholizem in zavaja vanj. Vsi poznamo navade, ko se tudi v delovnem okolju pije in proslavlja ob raznih priložnostih: ob rojstnem dnevu, poroki, rojstvu otroka, dnevu žena, na sindikalnih izletih, piknikih itd. Tedaj pač vsi pijejo in alkoholik izkoristi priložnost, pije čez mero in nihče mu ne more nič zato, češ, saj so vsi pili.

Alkoholizem pri delavcu na delovnem mestu je lahko zelo dolgo neopazen. Alkoholik je že dolga leta odvisen od pijače, doma je njegova družina že v razpadu, na delovnem mestu pa se še vedno trudi, da ne zbujajo pozornosti. V začetnem obdobju alkoholizma, ki ga imenujemo uničevanje družine, je alkoholik nasploh zelo marljiv, saj mu alkohol še ni tako poškodoval zdravja, da ne bi mogel delati. Na delu ne pije ali pije skrivaj, če se mu že tresejo roke in je telesno odvisen od alkohola, spi potrebnico količino zjutraj pred službo, da lahko dela. Ker pa ima doma čedalje večje težave, ga postaja strah in mučijo ga občutki krivde. Zato se skuša izkazati vsaj na delovnem mestu.

Pogosto se dogaja, da ima alkoholik v delovni organizaciji odgovorno delovno mesto in ga celo hvalijo kot dobrega delavca. Doma pa cele popoldneve pijan prespi in je zaradi njega nesrečna vsa družina. Žene alkoholikov večkrat tožijo, da so se zaman obračale na možovo delovno organizacijo zaradi njegovega alkoholizma. Čutili so se, ker je vendar dober delavec in oni ne morejo nič, če se res doma kdaj napije.

Večkrat slišimo, da so nekateri poklici bolj izpostavljeni nevarnosti alkoholizma, npr. zidarji, inkasanti, gostinci. Verjetno je res pri nekaterih delih več priložnosti za pitje kot drugod, vendar pa se ljudje zapijejo v vseh poklicih in na vseh ravneh, od fizičnih in nekvalificiranih delavcev do vodilnih in inženirjev in direktorjev.

Delovne organizacije v prvi vrsti boja proti alkoholizmu

Vsak delavec alkoholik pomeni velikansko škodo za družbo, saj je navadno v najbolj plodnih letih življenja. Večina alkoholikov, ki pridejo na zdravljenje, je stara okrog 40 let, čezmerno pa pijejo že okrog 15 let. Seštevimo vse nepotrebne bolniške in izostanke, nevarnosti, slabo kakovost izdelkov in sto drugih škod v tem času. In povprečno 10 let krajšo delovno in življenjsko dobo. Kako neprijetno je če moraš delati s sodelavcem-alkoholikom. Kolikšna škoda, če je alkoholik vodilni delavec!

Končno pa ne gre samo za gospodarsko škodo, izgube in zmanjšano storilnost, gre predvsem za človeka, ki psihično in fizično propada v najboljših letih življenja in povzroča že leta nesrečo doma, v družini. On morda v delovni organizaciji res še kar dobro dela, njegova žena pa je verjetno zaradi njega že tako živčna in nesrečna, da ne more več dobro delati.

Delovno okolje pogosto ni dovolj pozorno na neviden razvoj alkoholizma pri delavcih, zaradi elike razširjenosti pitja in nepravilnega odnosa do alkoholikov. Ugotavljamo, da je osnovni vzrok za premajhno učinkovitost boja proti alkoholizmu v tem, da je odnos celotne družine do alkoholizma preveč strpen.

Osnovni nosilci boja proti alkoholizmu morajo biti organizacije združenega dela, saj pomeni boj proti alkoholizmu tudi boj za večjo produktivnost, večjo delovno disciplino, odgovornejši odnos do dela in sploh lepše in srečnejše življenje.

dr. Julija Žagar
specialist splošne medicine
Zdravstveni dom Ljubljana

NA PRVI LETOŠNJI KRVODAJALSKI AKCIJI

Slab odziv!

V naši občini je bila 24. januarja krvodajalska akcija, ki pa se je je udeležilo precej manj krvodajalcev, kot je bilo načrtovano – in to prav v letu, ko praznujemo 30-letnico prostovoljnega krvodajalstva pri nas. Pri našem občinskem odboru Rdečega križa so namreč načrtovali, da se bo te humane akcije udeležilo 30 odstotkov zaposlenih od skupno 23 delovnih organizacij.

NOV FILM IZ OŠ BIČEVJE – PRVI NA SVETU

»Klinci«

Dejavnost filmskega krožka na osnovni šoli Bičevje smo pred časom v Naši komuni že obširneje predstavili, zato se tokrat v samo delo krožka, ki ga vodi mentor Ciril Murnik, ne bomo poglobljali. Predstavili bomo le njihov nov, velik uspeh.

Gre za film Klinci, posnetem po scenariju osmošolke Saše Zgonc. To je prvi dokumentarni film o tem, kako nastajajo zobotrebci. Film je nastal v Zdenski vasi pri Dobrepolju, kjer zobotrebce izdelujejo vaščani. Člani filmskega krožka so jih natančno opazovali in se po temeljitih pripravah v Ljubljani, na osnovi ene same popisane strani scenarija posneli film.

Scenaristka in režiserka je bila torej Saša Zgonc, kameramanka Simona Vidic, asistentka kamere je bila Mira Bjelič, ki je poskrbela tudi za zvočne efekte in skupaj s Sašo Zgonc film tudi zmontirala.

Tri dekleta torej in film, ki je prejel priznanje Karla Grossmana na festivalu amaterskega filma v Ljutomeru, ki je dosegel prvo mesto na mednarodnem festivalu amaterskega etnografskega, industrijskega in obrtnega filma v Prevaljah v kategoriji pionirskega filma in prvo mesto v zvrsti dokumentarnega filma na 21. reviji jugoslovanskega pionirskega filma v Mariboru. Film »Klinci« je dobil tudi posebno nagrado na 12. festivalu dječjega amaterskega filma Jugoslavije v Pitomači kot najboljši dokumentarni film in istočasno posebno nagrado kino-klubu OŠ Bičevje za najboljšo selekcijo pionirskih filmov na tem festivalu.

Film je zasedel tudi prvo mesto v zvrsti pionirskega dokumentarnega filma na mednarodnem svetovnem festivalu, imenovanem 10. MUZA v Parizu.

Čestitamo!

N. Č.

V teh delovnih organizacijah je zaposlenih 3.848 delavcev, akcije naj bi se udeležilo 1.154 delavcev, prišlo pa jih je le 208 (medtem ko se jih je prijavilo 332).

Najslabše so se odrezali v Iliriji – Vedrog, kjer je od skupno 849 zaposlenih v tozdihi ob Tržaški cesti dalo kri le osem delavcev. V Tobačni tovarni se je prijavilo za akcijo 34 zaposlenih (od skupno 933), prišlo pa jih je 27.

Bolje so se izkazali v IGO Velike Lašče, kjer je skupno zaposlenih 75 delavcev, akcije naj bi se (in se tudi je) udeležilo 22 delavcev, čeprav se jih je prijavilo le 19. Prav tako je bilo tudi v Silvaprojektu, kjer bi se moralo akcije udeležiti devet delavcev, prijavilo in prišlo pa je 10 delavcev.

Še malo drugače pa je bilo v Plutalu, kjer se je za akcijo prijavilo kar 127 delavcev, na koncu pa jih je prišlo le devet. Še bi lahko naštevali, vendar pa moramo reči, da podatki niso tako spodbudni, da bi se z njimi lahko hvalili. In ker je pred nami še vse leto – in še precej delovnih organizacij, ki bodo za krvodajalske akcije še prišle na vrsto – upamo, da bomo v prihodnje lahko naštevali kar povrsti tiste, ki bodo popravile sedanjo sliko. Ne nazadnje ne bi bilo prav, da bi prav v letošnjem jubilejnim letu vrgli temno senco na dosedanje lepe uspehe v krvodajalskih akcijah v naši občini.

RAZPIS nagrad in priznanj za dosežke pri razvijanju in krepitvi samoupravljanja v letu 1983

Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane podeljuje za posebne uspehe pri razvijanju in krepitvi uresničevanja samoupravljanja v praksi:

- 5 nagrad,
- 10 priznanj

Nagrade in priznanja podeljuje Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane vsako leto ob 27. juniju – dnevu samoupravljalcev Jugoslavije posameznikom, delovnim skupinam in organizacijam, ki so s svojim delom in vzgledom v daljšem obdobju pomembno prispevali k učinkovitosti samoupravljanja v lastni sredini in širše.

Predlog za podelitev nagrade ali priznanja mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu tudi opis dela, zaradi katerega je predlagan in podatke, ki so potrebni za vsestransko in objektivno presojo uspešnosti dela kandidata.

Kandidate za nagrade in priznanja lahko predlagajo osnovne organizacije Zveze sindikatov, občinski organi Zveze sindikatov in Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane, samoupravni organi v organizacijah združenega dela, druge družbeno-politične organizacije, družbene organizacije ali strokovna društva.

Predlog za nagrade in priznanja pošljite do 15. aprila 1983 na naslov:

Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane, Kopitarjeva 2 – Komisija za odlikovanje in priznanja o za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke pri razvijanju in krepitvi samoupravljanja.

Vse podrobne informacije daje tajništvo Mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljane, telefon 216-280 ali 216-255.

IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI PODPEČ – PRESERJE

Aplavz za Tolmun in kamen

V nedeljo 23. januarja je v polni dvorani v Podpeči predstavila dramska skupina DPD Svobode Podpeč satiro Toneta Partljiča Tolmun in kamen

Satira kritizira malomeščanske odnose do umetnikov in smeši odnose med zakonci.

Igralci so like oseb predstavili prepričljivo. Med gledalci so ustvarili prijetno vzdušje in z gromkim smehom so se le-ti odzivali komičnim situacijam.

Mlada in uigrana skupina se je zelo potrudila, saj je bilo potrebnih ničkoliko vaj in volje, da so postavili na oder tako izdelano gledališko delo. To pa je vsekakor tudi zasluga režiserke Vide Selan. To je njena tretja igra. Scena je bila z malo sredstvi učinkovita, izvirna in moderna.

Tudi glasba, katere avtorja sta Meta Marolt in Jani Hostnik je dopolnjevala odlično igro.

Igralci so si prislužili dolg aplavz in tudi vnaprej želim vse skupini enak sprejem na gostovanjih po drugih odrih.

Jerina Katarina
Kamnik pod Kr. 91
Preserje

Lutkarji razveseljevali mladež v naši občini

Učenci Zavoda za slepo in slabovidno mladino so pred novoletnimi prazniki obiskali šole in vrtnice. Najmlajše so razveseljevali z lutkovno igrico Mojca Pokrajculja. Kamorkoli so prišli, so jih mali gledalci navdušeno sprejeli. V igrico so se tako vživeli, da so postali dokaj »pomembni« in nepogrešljivi del predstave, saj so ves čas »pomagali« Mojci in živalim pri igri in delu, z njimi so veselo prepevali pesmice, ki jih ne zna samo Mojca in njene živali, temveč tudi otroci v šolah in v vrtcih.

Mentorica Veronika Gjurin, ki že nekaj let uspešno vodi krožek na Zavodu za slepo in slabovidno mladino je povedala, da povsod nastopajo brezplačno. Največje plačilo za trud in delo so nasmejani, razposajeni, veseli zvedavi otroški obrazki, ki žarijo od veselega pričakovanja, spontano ploskanje, ki je vedno zares iskreno.

Lutke izdelujejo učenci s pomočjo mentorjev sami. Material zanje je preprost: pena, tekstilne krpe, vata, palice, žice, živahne barve in še kaj. Spretne roke mladih ustvarjalcev vihtijo v rokah lutke, da živijo v gledalcih.

Na leto naštopirajo dve igrici. Vestno se udeležujejo srečanj lutkovnih skupin naše občine. Mentorji se občasno srečujejo na sestankih, posvetih in seminarjih, ki jih organizira ZKO. Na teh srečanjih izmenjajo medsebojna mnenja in izkušnje, dobivajo nove pobude za delo, zbirajo ustrezne tekste.

Čas našega prijetnega klepeta se je hitro iztekel. Tovaršiči in njenim nadobudnim lutkarjem smo zaželeli srečno in uspešno leto pri njihovem pestrem delu in srečanjih z otroki.

DARJA INTIHAR